

sesamum) with joined hands यद्यपि सन्ध्याया विनिवृत्तिः श्रूयते तथाप्यञ्जलि-प्रक्षेपादिकं कुर्यात् Mitā. 334. 1 (on 3. 17); अञ्जलिप्रक्षेपस्तूच्चार्यमाणया सावित्र्या कार्यः Aparā. 893. 6 (on 3. 17); मनसोच्चारयेदित्येतदञ्जलिप्रक्षेपव्यतिरिक्तविषयम् SmṛtiCan. vi. 74. 17; स्थले स्थित्वा जलेऽञ्जलिप्रक्षेपो न कार्यः BālamBha. i. 339. 24 (on 1. 101)

अञ्जलिप्रग्रह (añjali-pragraha) *adj.* given to joining the palms (in respectful salutation) सोऽञ्जलिप्रग्रहो भूत्वा चतुर्वक्त्रो निरुक्तगः MahāBhā. (Chitraśālā Press, Poona, 1932) xii. 342. 124; xiii. 140. 36; Rāmā. vii. 100. 15; *m.* joining the palms (as a mark of respect) एषोऽञ्जलिप्रग्रहं करोति Padm-Prā. 15. 19; अञ्जलिप्रग्रहेण हस्तजोडनेन मनस एकत्वकरणेन JñātāDhāt. 46B. 8.

अञ्जलिप्रणयिन् (añjali-pranayin) *adj.* given to holding palms together (in respectful salutation) यत्र यत्र दृशः पेतुस्तव ... तत्र तत्राभौ श्रीमानञ्जलिप्रणयी जनः RāmāMañ. 393. 12.

अञ्जलिप्रमाण (añjali-pramāṇa) *n.* measure of joined palms जातस्य वर्धमानस्य ... देहिनः । स्वेनाञ्जलिप्रमाणेन द्रवाणि प्रमिमीमहे KāśyaS. 78A. 21.

अञ्जलिप्रसूनस्थ (añjaliprasūna-stha) *adj.* residing in the flowers in the joined palms आवाहयामि लक्ष्मींशं ... अञ्जलिप्रसूनस्थं स्वमूर्ताविवतार्यं LakṣmīT. 36. 96.

अञ्जलिप्रह्वम् (añjali-prahvam) *adv.* bowing with joined palms (in respectful salutation) नम्यमानोऽञ्जलिप्रह्वम् ... मुदागादाश्रमपदम् PārśvC. 6. 101.

अञ्जलिप्रिय (añjali-priya) *m.* name of a Yakṣa [DBHS]

अञ्जलिप्रिया (añjali-priyā) *f.* name of a plant (añjalini) Mimosa pudica मुशली शक्रवल्ली च सदाभद्राञ्जलिप्रिया SāraTi. 8. 158.

अञ्जलिबद्ध (añjali-baddha) *adj.* with hollowed palms joined together (in reverence) सर्वे ... एते (ऋग्वेदादयः) द्वाभ्यामञ्जलिबद्धाभ्यां (सुजाभ्यां) प्रणमन्त्यासनस्थिताम् (देवीं लक्ष्मीम्) LakṣmīT. 36. 20; मयि अञ्जलिबद्धे एतैरपि अञ्जलिः कृतः VedāntRaMañ. 3. 8 (108. 4)

अञ्जलिबन्ध (añjali-bandha) *m.* folding of the palms, joining of the palms (in salutation) त्वय्यपि विपद्बान्धव विन्ध्य वन्ध्योऽयमञ्जलिबन्धः HarsaC. 327. 11; सभाविस्मयनानन्तरमञ्जलिबन्धस्य कारणं पृच्छन् PrabaCin. 80. 24; 80. 27; आम्बडः सचिवाग्रणीः । चकाराञ्जलिबन्धेन नमस्कारं नरेशितुः KumāCaSārā. 17. 10; 17. 11; 56. 8; 56. 10; अकरोदञ्जलिबन्धमब्जिनी MadhuVi. 7. 7; आचार्य-नामग्रहणे भगवन्नामग्रहणे च अञ्जलिबन्धादिकं तत्र तत्र ग्राह्यम् PañcRāRa. 116. 6; न बलं मुजयोः क्रमेत तस्मिन्वशादञ्जलिबन्धशिक्षितौ यौ S'ivLi. 3. 2.

अञ्जलिबन्धन (añjali-bandhana) *n.* folding of the hands (in salutation) अरातेर्यः प्रयुङ्क्ते तौ (करो) पुरुषोऽञ्जलिबन्धने PadmP. (Ra.) 9. 87; दूरेऽप्यञ्जलिबन्धनं प्रणमनं स्तब्धाद्धर्मैः कुतः SūktiMu. 1. 10; SāringaPa. 71; PrabaCin. 73. 13.

अञ्जलिबन्धसंपद् (añjalibandha-sāmpad) *f.* glory of the folded palms (in salutation) विवेश ता(पुरी)मञ्जलिबद्धसंपदा (v. l. अञ्जलिबन्धसंपदा) मुहुर्मुखेन्दोस्वयेन सर्वतः । नरेन्द्रसुतमुकुलानि कल्पयन् JānaHa. 9. 51.

अञ्जलिभृत् (añjali-bhrt) *adj.* holding together both the palms (in salutation) नवपल्लवाञ्जलिभृत्ः ... तरून् गमयतावनतिम् Kirātā. 6. 26; प्रपन्नानां मूर्तः सुकृतपरिपाको जनिमताम् (v. l. सुकृतपरिपाकोऽञ्जलिभृताम्) MahāviC. 7. 33 (208. 7)

अञ्जलिभोजनी (añjali-bhojani) *adj.* (f.) eating from the joined palms ऋतुकालं वनिता मुनिव्रता । ... शरावपत्राञ्जलिभोजनी दिने KalyāKā. 2. 42.

अञ्जलिमध्यग (añjalimadhyaga) *adj.* placed in palms joined together (in reverence) आमन्थ्य च पवित्रं तत् विधायान्जलिमध्यगम् (तच्छिवाय निवेदयेत्) AgniP. 78. 52.

अञ्जलिमध्यस्थ (añjalimadhyastha) *adj.* found in the palms joined together अञ्जलिमध्यस्थत्रिकोणचक्रे सन्नित्यमूर्ति ... पूजयेत् SetuBa. 81. 15.

अञ्जलिमस्तक (añjali-mastaka) *adj.* with folded hands on the head जगाद मन्दनिःस्वानो विजयोऽञ्जलिमस्तकः PadmP. (Ra.) 96. 39.

अञ्जलिमात्र (añjali-mātrā) *adj.* measuring an añjali युञ्जनुलमेरुं प्रसृतमात्रं वाञ्जलिमात्रं वा तदन्वैरैकधनेरभ्युन्नोय यथाप्रभावं प्रचरेयुः SatBr. IV. v. 10. 7; पयो गृह्णीयात्सौवर्णे पात्रेऽञ्जलिमात्रम् SuśruS. iv. 29. 10.

अञ्जलिमाला (añjali-mālā) *f.* row of folded palms गृह्णन्ञ्जलिमालाश्च धातैराष्ट्रो जनाधिपः । सुयोधनो यथावद्रे MahāBhā. iii. 240. 44.

अञ्जलिमालाधारिन् (añjalimālādhār-in) *m.* name of a former Buddha [DBHS]

अञ्जलिमाल्यमौलि (añjalimālyamauli) *adj.* whose head (is adorned with) the flower of folded palms नृपो निधायान्जलिमाल्यमौलिः मुनिम् ... जगाद

SitāSva. 79.

अञ्जलिमित (añjali-mita) *adj.* measured by the cavity of the joined palms ज्ञातयः ... उदकमञ्जलिमितं सकृदेव सपिण्डादयः प्रसिञ्चन्ति ViraMi. 762. 12 (on 3. 5); इषुः ... परिध्या चाञ्जलिमितः NitiPra. 4. 28.

अञ्जलिमितायत (añjalimitāyata) *adj.* [f. -ā] as broad as the joined palms अञ्जलिमितायतो वितस्तिमात्रो दीर्घः शङ्खो विष्णोः PārāSū. 39. 3; अञ्जलि-मितायता ... घण्टा PārāSū. 39. 8.

अञ्जलिमुद्रा (añjali-mudrā) *f.* position of joined palms हृदयङ्गमसंज्ञं यत् पञ्चकं त्वहंणादिकम् । कृत्तमञ्जलिमुद्रायाम् ... निवेदनीयं बहुधा PauskS. 38. 238; एवं संपूरयित्वा तु प्रणम्याञ्जलिमुद्रया PārāS. 14. 248; अञ्जल्याऽञ्जलिमुद्रा स्याद्रासु-देवप्रियैव सा Tantrābhi. xi. 78. 1; उत्तानौ किञ्चिदाकुञ्चितकरशाखौ पाणी विधारयेदिति अञ्जलिमुद्रा [JainL]

अञ्जलियोगिन् (añjali-yogin) *adj.* which is in contact with palms joined together (in salutation) इत्युक्त्वा शिरसा पादौ वन्दित्वाञ्जलियोगिनः (? ना) । ... स भवनं गतः PadmP. (Ra.) 35. 91.

अञ्जलियोजन (añjali-yojana) *n.* joining together of the palms (in salutation) (स्थानकम्) अञ्जलियोजनात् गुरुणामतिवासत्यकरणं तु तुरीयकम् TriṣaSaPuC. i. 1. 886.

अञ्जलिरूपक (añjalirūpa-ka) *adj.* in the form of an añjali (folded hands) स्पष्टौ प्रसारितौ हस्तौ कुर्यादञ्जलिरूपकौ JayāS. 8. 78; LakṣmīT. 34. 54.

अञ्जलिविरचन (añjali-viracana) *n.* joining of palms (in supplication) स्तब्धेऽर्धाङ्गे चरणपतनं नैव वामस्य पाणेवैमत्येनाञ्जलिविरचनं नैव वाचां प्रपन्नः RasiJi. 34.

अञ्जलिवृद्धि (añjali-vṛddhi) *f.* increase (in the number of offerings) of handsful (of water) तावदञ्जलिवृद्धिः कार्येत्यर्थः । अत्र प्रेतोपकारविशेषापेक्षया यावन्त्याशौचदिनानि तावदुदकदानावृत्तिः कार्या SmṛtiCan. vi. 98. 1.

अञ्जलिव्यञ्जनम् (añjali-vyāñjanam) *adv.* with the folded palms exposed भवन्तमुपसेवितुं बहिरिहाञ्जलिव्यञ्जनं पुरन्दरपुरःसरः सुरजनो ननूदीक्षते S'riKaC. 16. 27.

अञ्जलिशत (añjali-śata) *n.* a hundred (salutations with) folded palms इदानीमस्माकं स्फुरदुरुजराजर्जरमिदं वपुजांतं तृष्णे विरम विरमेत्यञ्जलिशतम् SaduktiKa. 320. 2.

अञ्जलिशुक्ति (añjali-śukti) *f.* trivial shell or conch [pw]

अञ्जलिशिष्टहस्त (añjalishīṣṭa-hasta) *adj.* with palms joined to form an añjali श्रीगुप्तो नाम धूर्तः ... दृष्ट्वा दूरात्प्रसिद्धां तव नवजननीमञ्जलिशिष्टहस्तः ... स्तोतुमेतां प्रवृत्तः SamaMā. 6. 29.

अञ्जलिसंयुक्त (añjali-samyukta) *adj.* having palms joined together (in salutation) हृदयेऽञ्जलिसंयुक्तचण्डेशो भक्तिसंयुतः । ... दक्षिणामूर्तिमीशानं कुर्याद्वदतरोरधः SilpaRa. ii. 22. 145.

अञ्जलिसंयुता (añjali-samyutā) *adj.* [f. -ā] having palms joined together (in salutation) शंभोरर्चाङ्गुलेनैव षोडशाङ्गुलमुन्नता । स्त्रीमानोऽनुसङ्गसंपूर्णा हृदयेऽञ्जलिसंयुता SilpaRa. ii. 22. 47.

अञ्जलिसंश्लेष (añjali-saṁśleṣa) *m.* placing of the palms joined together (in salutation) शिरस्यञ्जलिसंश्लेषः ... प्रतिपत्तिरयं गुरोः YogSā. 3. 125.

अञ्जलिसंसिक्त (añjali-sāmsikta) *adj.* poured with joined palms एवं त्रिभिषुतमध्वर्युणा अञ्जलिसंसिक्तं राजानमुन्नेतान्त्रेणे उद्धृत्याधवनीयेऽवनयति VaikhāS. xv. 13.

अञ्जलिसंस्थित (añjali-sāmsṭhita) *adj.* present in the palms joined together (विष्णुः) स्वमूर्तिसंस्थितः पूज्यः पुष्पैरञ्जलिसंस्थितैः JayāS. 13. 76.

अञ्जलिसख (añjali-sakha) *adj.* associated with joined palms देवः ... मुनिगुरुं तमञ्जलिसखे(न) मौलिनोपतस्थौ AvantiKa. 206. 7.

अञ्जलिसंख्या (añjali-sāmkhyā) *f.* number of offerings of handsful (of water) यमतर्पणेऽञ्जलिसंख्यामाह ViraMi. (Āhnika.) 353. 12; अञ्जलि-संख्यापक्षाश्च त्रयः स्मृतिषूक्ताः BālamBha. iii. 10. 16 (on 3. 3); i. 340. 19 (on 1. 101)

अञ्जलिसंख्येय (añjali-sāmkhyeya) *adj.* to be measured by joined palmsful यत्त्वञ्जलिसंख्येयं तदुपदेक्ष्यामः (उदकादिकम्) CaraS. iv. 7. 16. (1941 Ed.)

अञ्जलिसंचित (añjali-sāncita) *adj.* collected in the folded palms त्वद्वैरिवामभुवः ... सिञ्चन्त्यञ्जलिसंचिताश्चुभिरलं युष्मत्प्रतापानलम् SūktiSu. 97.

अञ्जलिसञ्जन (añjali-sañjana) *n.* joining of the palms (in reverence) कर्तुमर्हाञ्जलिसञ्जनेन स्वसंभृतिः प्राञ्जलतापि NaisC. 8. 22.

अञ्जलिसनाथमौलि (añjalisanātha-mauli) *adj.* who have joined